

RAPPORT
betreffende een
flora- en fauna-onderzoek
N231A (gedeelte Alphen aan den
Rijn / Nieuwkoop)

Datum : 30 juni 2017
 Kenmerk : R&O17031264/DBI/rap3

Opdrachtgever : Iv-Infra b.v.
 : De heer E. Wienk
 : Postbus 135
 : 3360 AC Sliedrecht

Goedkeuring		Datum	Handtekening
De heer R.F.M. Sluijs Ecoloog	Opsteller, auteur	29-6-2017	
De heer D.D.C.A. Bijl Adviseur	2 ^e lezerschap, controle	30-6-2017	
Mevrouw drs. B. Jelsma Projectleider	Vrijgave rapportage	30-6-2017	

© IDDS B.V.

Noordwijk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37 | T 071 - 402 85 86
 Postbus 126 | info@idds.nl
 2200 AC Noordwijk | www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

www.idds.nl

Inhoud	
1. Inleiding	3
Leeswijzer	3
2. Opzet en uitvoering van het onderzoek.....	4
3. Beschrijving van het plangebied.....	5
3.1 Ligging plangebied	5
3.2 Gebiedsbescherming	6
3.3. De ingreep	9
3.4 Algemene beschrijving van het plangebied.....	10
4. De Wet Natuurbescherming	11
4.1 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland	12
5. Resultaten bureaustudie en veldbezoek en conclusies daaruit	13
5.1. Vleermuizen.....	13
5.2 Grondgebonden zoogdieren.....	15
5.3 Vaatplanten	15
5.4 Vogels.....	16
5.5 Amfibieën en reptielen.....	18
5.6 Vissen.....	19
5.7 Overige beschermde soorten	19
6. Samenvatting conclusie en overzichtstabel	20
Literatuur en bronvermelding.....	22

1. Inleiding

In opdracht van Iv-Infra b.v. is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd langs het traject N231A, gedeelte Alphen aan den Rijn tot Nieuwkoop.

Aanleiding tot het uitvoeren van een flora- en faunaonderzoek is het voorgenomen groot onderhoud aan de N231A. De quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Indien overtreding niet kan worden vermeden, zal in het onderhavige rapport worden aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek besproken.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied.

In hoofdstuk 4 worden de reikwijdte en de doelstellingen uit de Natuurbeschermingswet beschreven.

In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies worden samengevat.

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 17 juni 2017 in de ochtend bij windkracht 3, geen bewolking en circa 21 graden.

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. Bij deze toetsing is gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming. Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl zijn de waarnemingen over de afgelopen drie jaar gecheckt van alle kilometerhokken waar het plangebied in ligt. Van de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna is via telmee.nl gebruik gemaakt.

Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

3.2 Gebiedsbescherming

Op onderstaande kaart is de ligging van het plangebied in een straal van 3,8 kilometer ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groen) te zien. Het werkgebied maakt bij maatregel M7 voor een klein gedeelte onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Het ligt omringd door belangrijk weidevogelgebied. In de nabijheid van het plangebied ligt Natura2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck.

Globale ligging plangebied (rode lijn midden) ten opzichte van ecologische hoofdstructuur EHS/NNN (donkergroen), belangrijk weidevogelgebied PV (licht groen). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Gezien de beperkte grootte van de verschillende ingrepen zijn geen significante effecten op het nabij gelegen Natura2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck te verwachten.

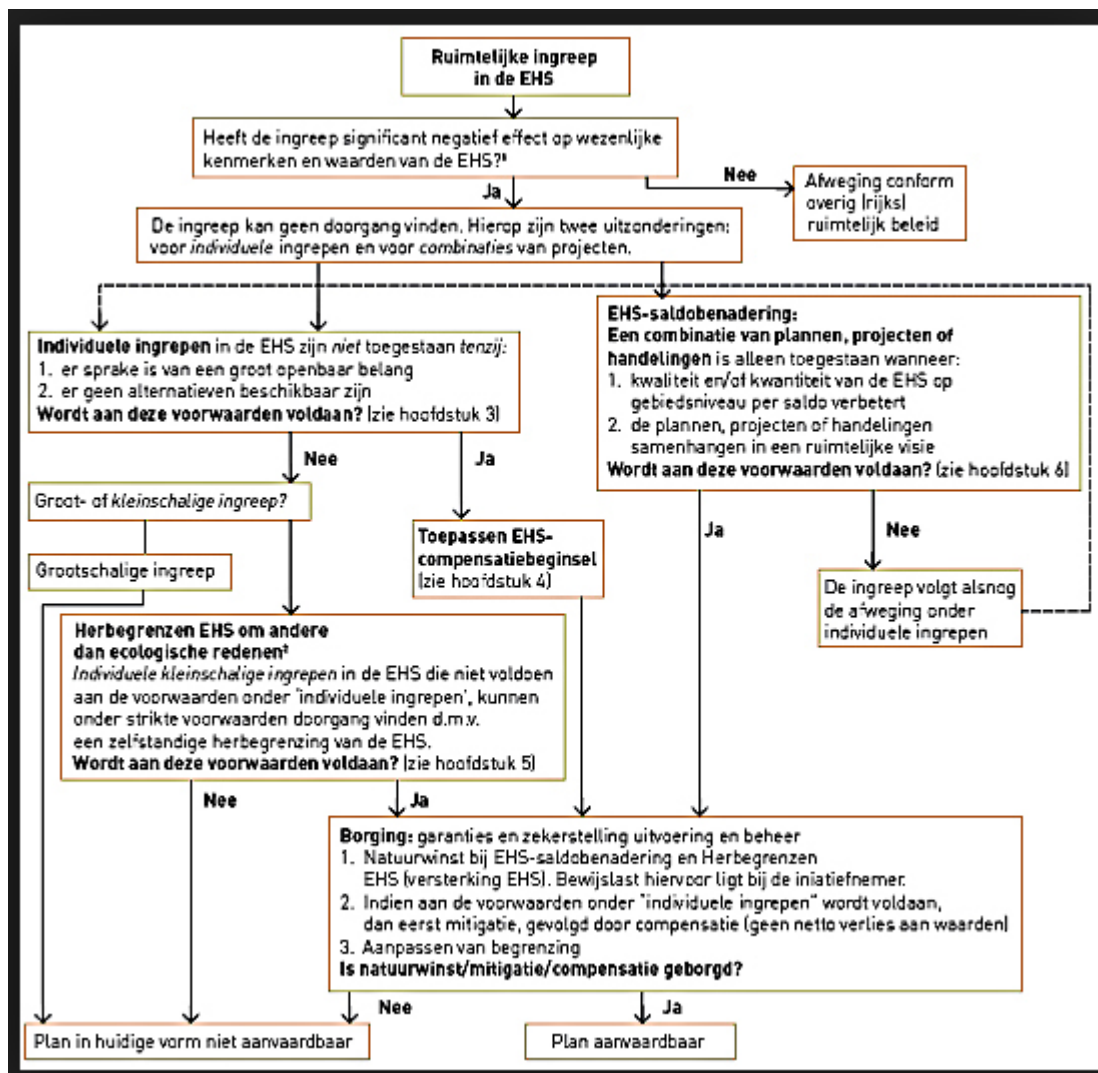

Vergroting kaart met NNN. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Maatregelen M32 (aanbrengen verlichting kruising en fietspad) en M33 (bossage verminderen) zullen het NNN niet aantasten, omdat in het gearceerde gebied wordt gewerkt.

M6 het vervangen de fietsbrug: brug zelf buiten NNN, maar mogelijk tijdelijke werkzaamheden binnen grens NNN. M7 het verwijderen van twee landhoofden: in NNN. (plaats fietsbrug en landhoofden: globale afkadering linksboven).

Het ruimtelijke beleid voor het NNN is altijd gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN, waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere gebiedsbelangen. Binnen het NNN is conform de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime van toepassing. Plannen, projecten of handelingen worden volgens dit regime beoordeeld. Bij toetsing van de ingreep aan het NNN zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een gezamenlijke uitwerking van Rijk en provincies uit 2007. Het document heeft geen formele status maar vormt de basis voor het ruimtelijke beleid per provincie, zoals provinciale structuurvisies. In de spelregels wordt onder meer de eis gesteld dat voor ingrepen binnen het NNN aangetoond moet worden dat, bij aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden, er geen reële locatiealternatieven zijn én er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

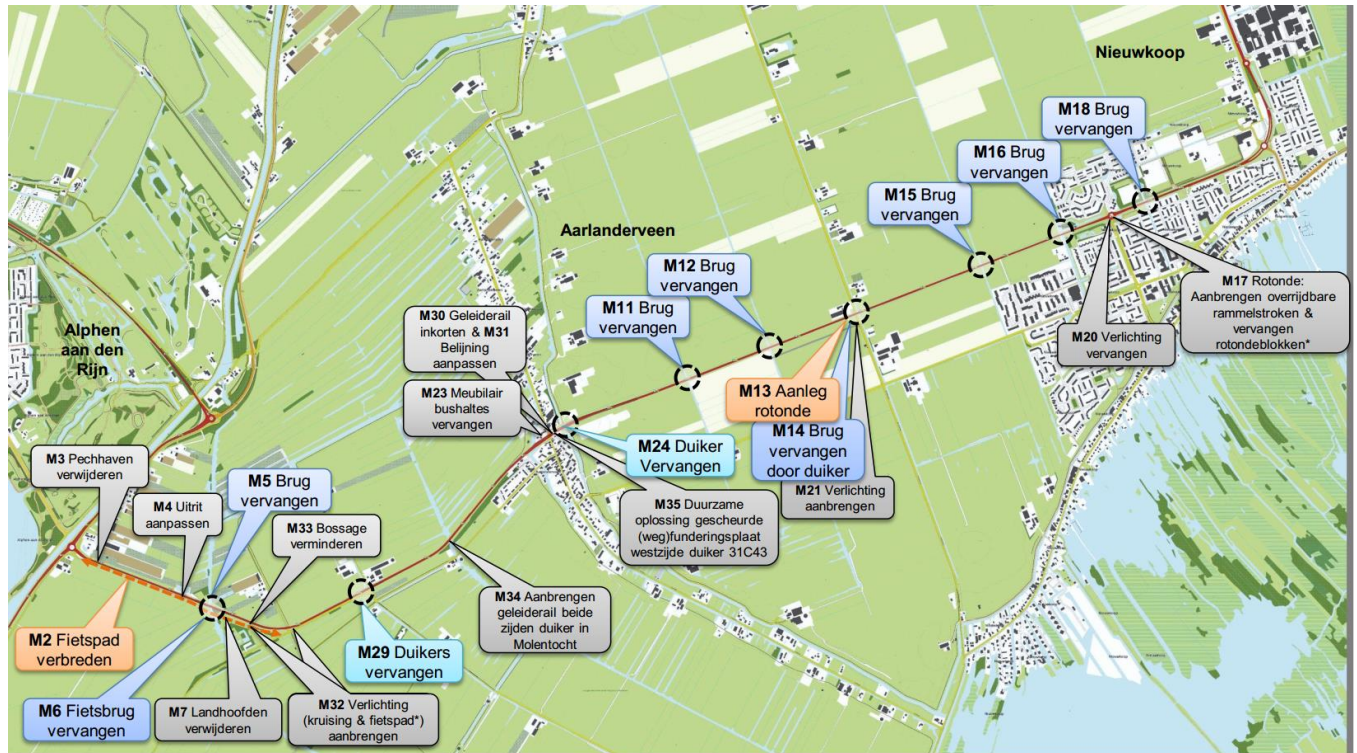
Bron: Tauw bv, http://www.tauw.nl/fileadmin/downloads/Stroomschema_EHS.jpg

Advies: Bij maatregel M7 wordt in het NNN gewerkt, bij maatregel M6 wordt mogelijk in het NNN gewerkt. De ingrepen vinden plaats op de grens van het NNN (dus niet midden in het gebied) en zullen kleinschalig en tijdelijk zijn waardoor geen significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden verwacht. Bovendien wordt de status van het gebied niet veranderd door de ingreep en blijft de oppervlakte van het NNN na de ingrepen onveranderd.

Indien de maatregelen uitgevoerd worden buiten het broedseizoen en gewerkt wordt met vleermuisvriendelijke verlichting die het liefst pas aan gaat wanneer een verkeersdeelnemer nadert, zullen de effecten van de ingreep op het NNN naar verwachting niet significant zijn.

3.3. De ingreep

Bij de aanleg van rotondes en het verbreden van het fietspad wordt gewerkt in de berm. De overige maatregelen vinden plaats direct naast de N231A.

Afkadering plangebied en de te nemen maatregelen. Bron: Provincie Zuid-Holland / IV Infra

3.4 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied is de N231A tussen Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop.

Linksboven: carpoolplaats en aanvang N231 vanuit Alphen aan den Rijn. Rechts: pechhaven M3.
Linksonder: fietsbrug vervangen M6.

Vlnr: Toekomstige rotonde M13, M14 en M21. Duikers vervangen M29. Kruising M32. Fietsbrug M6.

4. De Wet Natuurbescherming

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 – 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.1 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

Artikel 8.1 vrijstelling ten behoeve van bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

1. De verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, gelden niet bij de uitvoering van handelingen in het kader van:

a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

(b,c,d niet van toepassing, zie wettekst)

2. De vrijstellingen, bedoeld in het eerste lid, gelden ten aanzien van de in bijlage 6 genoemde andere beschermde soorten: Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat. Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

5. Resultaten bureaustudie en veldbezoek en conclusies daaruit

5.1. Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied heeft geen opstallen waarin vleermuizen kunnen verblijven. Rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn boombewonende soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten. Gewone dwergvleermuis kan holten gebruiken als paarverblijf. Voor vleermuizen moeten de bomen worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven, zoals ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors.

In de omgeving van het plangebied zijn op waarneming.nl waarnemingen van vleermuizen bekend over de afgelopen drie jaar. Hieronder valt een kolonie meervleermuizen in een gebouw in Aarlanderveen en een waarneming van een rosse vleermuis in Nieuwkoop. De Nationale Databank Flora en Fauna (telmee.nl) maakt melding van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis in het 5x5 kilometerhok. De rosse vleermuis heeft als habitat met name oude bossen, zoals op landgoederen beplant met oude eiken en beuken en wordt niet verwacht in het gebied aanwezig te zijn.

De meervleermuis jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten. Ook worden regelmatig meervleermuizen waargenomen boven vochtige weilanden en bosranden, binnen een straal van 500 meter van water. Ze jagen vooral op die insecten die op het wateroppervlak zitten of daar vlak boven vliegen. De prooien worden dan met de relatief grote achterpoten, als het ware van het water geharkt. Boven oevers en langs vegetatie vangen ze insecten (vooral dansmuggen) uit de lucht. Meervleermuizen jagen tot op 10-20 km van de verblijfplaats. Grote afstanden naar het uiteindelijke jachtgebied worden vooral via kanalen, beken, vaarten en brede sloten afgelegd. Boven land volgen ze vaak lijnvormige landschapselementen als bomenrijen, houtwallen en dijken.

Resultaten veldbezoek

De bomen bij de kruising waar de bossage wordt verminderd zijn met behulp van een verrekijker nauwkeurig onderzocht op holten. Deze zijn in de relatief jonge bomen tussen de weg en het fietspad niet gevonden. Het plangebied ligt te midden van met sloten doorspekt grasland. De meervleermuizen uit Aarlanderveen zullen vanwege het ontbreken van een bomenrij de N231A niet als lijnelement gebruiken. De vele andere sloten in het gebied zullen waarschijnlijk wel dienst doen als lijnelement. Hier is geen onderzoek naar gedaan, omdat deze sloten buiten het werkgebied van deze quickscan en de werkzaamheden vallen. Als foerageergebied zal het een niet essentiële rol vervullen, gezien de ruime aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving.

Het gebied rechts van het fietspad behoort niet tot het NNN. (M33 en M32)

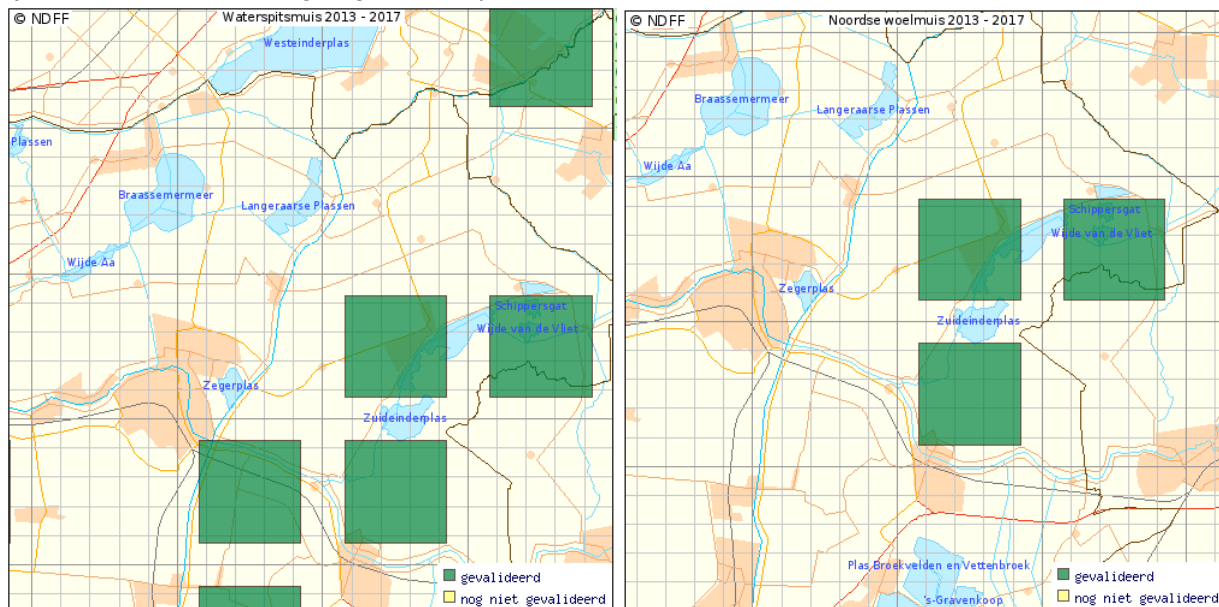
Conclusie

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holten aangetroffen. Het plangebied vormt geen lijnelement en is geen essentieel foerageergebied. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied geen significante functie heeft voor vleermuizen. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht. Omdat het gehele gebied in de omgeving onverlicht is wordt geadviseerd met vleermuisvriendelijke verlichting te werken, het liefst verlichting die pas aangaat wanneer een verkeersdeelnemer nadert.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van biotoop (te klein areaal voor eekhoorn en boomarter) en verspreidingsgegevens zijn geen beschermde soorten zoogdieren te verwachten in het plangebied. Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn sinds 2013 niet meer geregistreerd op telmee.nl.

Voorkomen waterspitsmuis en noordse woelmuis 2013. Bron: nationale databank flora en fauna (www.telmee.nl).

Resultaten veldbezoek

Zoogdieren of sporen van zoogdieren zijn niet aangetroffen langs de N231A. De verwachting is dat de tijdelijke en in omvang beperkte maatregelen geen inbreuk zullen maken op het leefgebied van waterspitsmuis en noordse woelmuis. De te vervangen fietsbrug in het eerste gedeelte M6 ligt in het gebied waar de afgelopen 7 jaar nog nooit één van beide soorten is waargenomen. De overige te vervangen bruggen liggen in intensief beheerd land en derhalve niet in de juiste habitat voor beide soorten.

Conclusie

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren aangetroffen. Voor beschermde zoogdieren is het plangebied niet de juiste habitat of grootte. Voor eventueel aanwezige algemene soorten, zoals de haas, geldt de zorgplicht. Hazen zullen bij de werkzaamheden zelf vluchten. Door andere algemene soorten dieren te vangen in uit te zetten in een zelfde habitat nabij het plangebied wordt invulling gegeven aan de zorgplicht voor deze dieren. Conclusie: nader onderzoek naar zoogdieren wordt naar aanleiding van het bovenstaande niet nodig geacht.

5.3 Vaatplanten

Op basis van verspreidingsgegevens en biotoop kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten. Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

Roofvogels worden gezien de grootte van het bosperceel niet verwacht, andere jaarrond beschermde soorten (met uitzondering van ekster) evenmin. De effecten op de weidevogels zullen naar verwachting meer verstorend zijn dan de normale verkeersdrukke. Als voorbeeld kan de grutto worden aangehaald. De grutto is een vrij kritische weidevogelsoort, die in veel beleidsstudies wordt gebruikt als indicatorsoort voor de hele weidevogelgemeenschap. Als dosismaat voor de vogelverstoring wordt in analogie met het wegverkeersonderzoek het 24 uren equivalente geluidsniveau gebruikt. De drempelwaarde voor de verstoring door geluid voor de grutto bedraagt 45 dB(A). Boven deze geluidbelasting neemt het aantal grutto's geleidelijk af. Bij een geluidbelasting van 60 dB(A) is nog ongeveer 47% van de grutto's aanwezig. Een drukke N-weg produceert 60dB. (Bron: RWS). De werkzaamheden zullen naar verwachting meer dan 70dB bedragen. Bij een geluidbelasting van 70 dB(A) is nog slechts ongeveer 10% van de grutto's aanwezig.

Resultaten veldbezoek

Merel en zanglijster zijn gehoord en gezien tijdens het veldbezoek. Het gebied biedt eveneens mogelijkheden voor o.a. winterkoning, roodborst en heggenmus. Voor holenbroeders als kool- en pimpelmees zijn geen holten aanwezig. Nesten van jaarrond beschermde soorten zijn niet gevonden. Weidevogels zijn nabij de bruggen niet waargenomen waarschijnlijk omdat het te laat in het broedseizoen is en het gras reeds gemaaid was. Scholekster en Kievit zijn in het grasland tussen het fietspad en de N231A wel gezien en gehoord. Onder de bruggen is gezocht naar zwaluwnesten, onder geen van de bruggen die worden vervangen zijn nesten van zwaluwen aangetroffen.

Brug M5 en op de achtergrond fietsbrug M6

Brug M11

Brug M14

Conclusie

Jaarrond beschermde soorten en weidevogels zijn niet aangetroffen. Omdat de quickscan laat in het broedseizoen is verricht kan het zijn dat vogels zijn gemist. Vanwege de aanwezigheid van bomen in het plangebied en het feit dat het plangebied is omringd door belangrijk weidevogelgebied kan het zijn dat vogels in of nabij het plangebied gaan broeden. De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half juli. Geadviseerd wordt het gebied voor M32 en M33 voor het broedseizoen ongeschikt voor broedvogels te maken door, indien noodzakelijk, het groen te verwijderen.

In verband met het geluidsniveau van de werkzaamheden, de verstoring die daaruit volgt voor broedvogels in het als belangrijk weidevogelgebied aanwezen gebied, moeten om verstoring te voorkomen de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

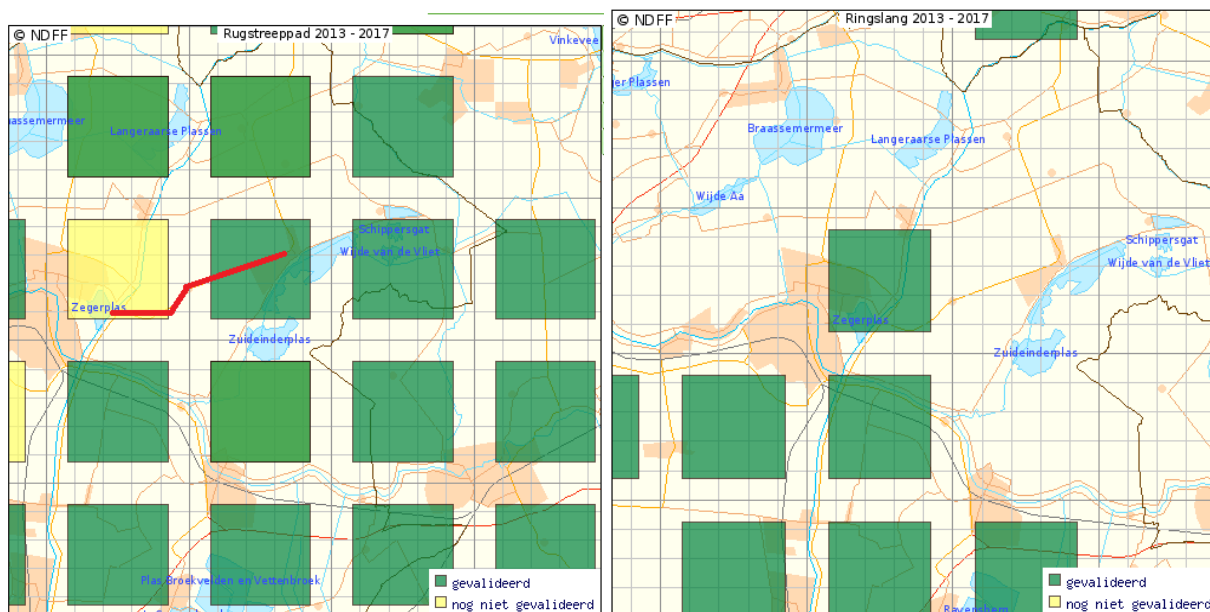
Wat betreft beschermde amfibieën komen in de omgeving van Alphen aan den Rijn de gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker en bastaardkikker voor. In Zuid-Holland is alleen de rugstreeppad beschermd. De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraaftbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Deze omstandigheden worden niet verwacht aanwezig te zijn.

Een leefgebied voor ringslangen moet aan ten minste drie functies voldoen: ringslangen moeten er kunnen overwinteren, foerageren en eieren uit laten komen. De plekken waar dat gebeurt moeten met elkaar verbonden zijn door een netwerk van geschikte trekwegen.

Als winterverblijf kunnen in aanmerking komen: 1. hopen en gangen zoals holtes tussen boomwortels, onder boomstammen, houtstapels, onder vloeren en in kelders; 2. plantenmateriaal zoals composthopen, bladhopen, hooibergen, hooiopslag in schuren; 3. holtes of spleten tussen rotsmuren. In Nederland kunnen dat, basalttaluds zijn, oude muren, puinhopen en bunkers.

De eisen die aan een jachtgebied gesteld worden zijn, behalve dat het (voorkeurs)voedsel aanwezig is, schuilplaatsgelegenheid, weinig wind en expositie naar zuid, zuidoost of zuidwest. Uit waarnemingen blijkt sloten bekende jachtterreinen kunnen vormen. De sloten moeten bij voorkeur een rijke vegetatie, kikker- en salamanderfauna hebben. De oevervegetatie moet goed ontwikkeld zijn, hoge bomen die in de oever staan met dikke wortels kunnen ringslangen gelegenheid geven om te zonnen en te schuilen.

Broedplaatsen worden gevormd door afvalhopen (blad, mos, takken, stro, zaagsel en hooi), kuilen met plantaardig materiaal, dood hout, schors, mosplakkaten. De essentie van een broeihoop is dat het materiaal los is zodat een ringslangvrouwtje er diep genoeg in kan komen (zo'n 15 cm), dat de temperatuur er constant is, 23 à 28 C, en de hoop moet voldoende vochtig zijn.

Waarnemingen van rugstreeppad en ringslang over de afgelopen 5 jaar, ten opzichte van globale ligging plangebied (rode lijn). Bron: Telmee.nl

Resultaten veldbezoek

Het plangebied heeft geen gemakkelijk vergraafbaar zand en vormt daarom geen geschikt leefgebied winterrustgebied voor rugstreeppad. Vanaf half maart spendeert de rugstreeppad de meeste tijd in het water. Hiervoor is het plangebied wel geschikte habitat. Voor de ringslang zijn geen broeihopen gevonden in of nabij het plangebied. Het jachtgebied is suboptimaal, vanwege het ontbreken van grote bomen om te schuilen. Een netwerk van geschikte trekwegen is door alle sloten wel aanwezig.

Conclusie

De kans dat rugstreeppadden uit de omgeving tijdens de werkzaamheden het plangebied koloniseren is aanwezig wanneer voor de winterrustperiode (vanaf half oktober) los zand in het plangebied aanwezig is. Door te werken na half oktober, los zand aan te stampen, of het gebied met los zand te omringen met paddenschermen kan worden voorkomen dat rugstreeppad zich in het plangebied ingraven voor de winterrust. Wanneer geen los zand aanwezig is kan zonder maatregelen met betrekking tot rugstreeppad gewerkt worden. Ringslang komt op basis van verspreidingsgegevens niet voor in het plangebied. Het plangebied kan door het netwerk van sloten wel worden bereikt. De ringslang komt dan in een suboptimaal jachtgebied zonder mogelijkheid tot schuilen en broedgelegenheid. Deze voorwaarden zijn onvoldoende om dienst te doen als leefgebied voor ringslang, waardoor zonder maatregelen met betrekking tot ringslang gewerkt kan worden.

5.6 Vissen

De volgende vissen zijn in Nederland beschermd: beekdonderpad, beekprik, elrits, Europese rivierkreeft, gestippelde alver, grote modderkruiper en kwabaal. Op basis van verspreidingsgegevens en kwaliteit van habitat kan aanwezigheid van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

5.7 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De platte schijfhoren komt voor in stilstaand water. De soort heeft een voorkeur voor veenbodems en lijkt in het veenweidegebied weinig kritisch. Buiten het veenweidegebied komt de soort alleen voor in sloten met een goede waterkwaliteit en een goed ontwikkelde watervegetatie. De platte schijfhoren is de afgelopen 5 jaar niet in of nabij het plangebied waargenomen en wordt gezien de intensieve landbouw en eutrofe sloten niet verwacht aanwezig te zijn.

Resultaten veldbezoek

Specifiek biotoop voor de platte schijfhoren is in het plangebied niet aanwezig. De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet Natuurbescherming zijn afhankelijk van een andere habitat dan aanwezig in het plangebied.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat met overige beschermde soorten geen rekening gehouden hoeft te worden.

6. Samenvatting conclusie en overzichtstabel

Uit deze biotooptoets is naar voren gekomen dat het niet waarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied van beschermde soorten wordt aangetast. Om onnodige lichtverstoring te voorkomen wordt geadviseerd met vleermuisvriendelijke verlichting te werken, liefst verlichting met sensor.

De zorgplicht uit de Wet Natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

- De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Invulling zorgplicht artikel 1.11

Zodra een niet in de Wet Natuurbescherming beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

- De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Invulling zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

De werkzaamheden moeten in verband met verstoring van broedvogels buiten het broedseizoen uitgevoerd worden. Wel kan gestart worden voor het broedseizoen en doorgewerkt worden in het broedseizoen wanneer continue verstoring plaatsvindt.

Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden.

Tabel: Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied.

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Grondgebonden zoogdieren	Ja*	Nee	Nee	Geen beschermd soorten aanwezig *zorgplicht geldt voor algemene soorten
Vogels	Ja*	Nee	Nee	*Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermd soorten aanwezig
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermd soorten aanwezig
Vissen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermd soorten aanwezig
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermd soorten aanwezig

Wij adviseren om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies ten behoeve van het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

IDDS bv
Noordwijk (ZH)

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

www.waarneming.nl, met betrekking tot relevante waarnemingen in het plangebied

www.telmee.nl, Nationale Databank Flora en Fauna

Verstoring van weidevogels door spoorweggeluid,
http://www.infrasite.nl/definitions/definition.php?ID_content=1115

<https://www.rijkswaterstaat.nl/kaarten/geluidregister.aspx?cookieLoad=true>

Stichting ANEMOON (Analyse Educatie en Marien Oecologisch ONderzoek), www.anemoon.org

De Werk - en Studiegroep Amfibieën en Reptielen in Fryslân,
http://www.warf.nl/ringslangen_en_hun_leefgebied_in_nederland